

9.10.13

Комисия по културата и медиите
09/10/2013

Д н е в е н р е д:

1. Отчет за дейността на Българската телеграфна агенция за периода януари – юни 2012 г., № 231-00-21, внесен от БТА на 1 ноември 2012 г.
2. Отчет за дейността на Българската телеграфна агенция за периода от 1 януари до 31 декември 2012 г., № 304-00-6, внесен от БТА на 29 юли 2013 г.
3. Изслушване на т-н Петър Стоянович, министър на културата, на основание чл. 26 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание.
4. Разни – Информация за гражданска инициатива за проект за изменение и допълнение на Закона за културното наследство.

* * *

ПРЕДС. СТЕФАН ДАНАИЛОВ: Заповядайте, господин Велчев.

КРАСИМИР ВЕЛЧЕВ: Уважаеми господин председател, уважаеми колеги, уважаеми господин министър! Моят въпрос е свързан с въпрос от предишната ни среща. Тогава Ви попитах и останах с впечатление, че не сте много наясно за паметника на културата летище „Божурище”. Уточнихте ли границите, защото тогава казахте, че паметник на културата бил само хангарът и аерогарата, което не е вярно. Уточнихте ли го, ясни ли са вече границите? Това – от една страна. От друга страна, при предишния министър дори стигнах до искане на оставката на арх. Стоев за това, че като паметник на културата не се съхраняват както аерогарата, така и хангарът, така и паметниците, които са в района на летището. Тогава имаше извършване на строителни дейности на самото летище. Сега отново забелязвам, че на самата полоса в западната част се извършват някакви строителни дейности. На хангара, който е построен от германците в 1932 г., дано не съм прав, но отдалече се вижда, че вратите ги няма. Една врата тежи тонове, но ви уверявам, човек сам отваря вратите, такъв е механизмът на вратите, правени през 1932 година.

Аерогарата е в окаяно състояние, тя вече се срива. Взима ли министерството някакви мерки? Тогава бяха направили някакъв смешен акт от 500 евро! Ще се грижим ли ние за паметниците, защото по закона ясно е казано, че когато някой притежава такъв паметник, той е длъжен да го стопанисва с качество на добър стопанин. Какво правим и дали най-после тази администрация или инспекторат ще си влезе в ролята и ще започнат санкции? Откровено Ви казвам, не може чужденец да дойде в България и да се гаври с нашите паметници. Още повече, че това са италианци, където законите са толкова строги, че сигурно, ако този паметник беше в Италия, щяха да влязат в затвора. Защо е такова отношението към българските паметници?

И последно, то е свързано, дали предприехте нещо, защото доколкото знам във Върховния административен съд се води дело за обявяване, че това не е паметник на културата, което е също абсурд, какво се прави по този въпрос? Благодаря.

МИНИСТЪР ПЕТЪР СТОЯНОВИЧ: Съвсем накратко Ви, отговарям, господин Велчев, няма как да пристъпя към никакви конкретни действия преди да мине делото на 7 ноември във Върховния административен съд. Няма как да пипна някъде, след като то е още в съдебно производство. В момента, в който се произнесе съдът...

ПРЕДС. СТЕФАН ДАНАИЛОВ: Аз се извинявам, само че не разбирам: някой съди някого. Този някой са италианците може би с подставени хора, които съдят държавата за този имот, който е обявен за паметник на културата. От страна на държавата, господин министър, логично е Министерството на културата да защитава, че това е паметник на културата и че той трябва да бъде съхранен такъв, какъвто е одобрен в 2006-2007 година?

МИНИСТЪР ПЕТЪР СТОЯНОВИЧ: Министерството на културата е обжалвало решението.

ПРЕДС. СТЕФАН ДАНАИЛОВ: Въпросът е там кой го защитава. Аз смея да твърдя, че много от делата в годините ги загубихме от слаби юристи и сме имали случаи да наемаме външни юристи да защитават имотите на държавата и на Министерството на културата. В този смисъл. А времето минава. Защото е много е важно как ще застане защитата. Само да разчитаме на държавата, че е държавно, е несъстоятелно. Аз Ви съветвам да направим една комисия от Дирекцията за паметниците на културата, да отиде и да се види какво става. Защото натискът е огромен и няма да успеем да опазим този паметник на културата.

СТАНИСЛАВ СТАНИЛОВ: Според закона собственикът на паметника на културата, ако е доказано, че той не може да се грижи за него финансово, държавата е длъжна да го подпомага, да го субсидира. Въпросът е, че тези италианци, щом строят, явно имат пари и би трябвало да опазват паметника.

23.10.13

Комисия по културата и медиите

23/10/2013

Д н е в е н р е д:

1. Законопроект за изменение и допълнение на Закона за авторското право и сродните му права, № 302-01-12, внесен от Министерския съвет на 13 август 2013 г.
2. Законопроект за изменение и допълнение на Закона за авторското право и сродните му права, № 354-01-65, внесен от Стефан Данаилов и група народни представители на 16 октомври 2013 г.
3. Информация относно участие на г-н Мартин Захариев в среща на председателите на комисиите по образование, наука и културата и на комисиите по развитието на информационното общество, проведена във Вилнюс през септември 2013 г. Заседанието бе открито в 14,35 ч. и председателствано от господин Стефан Данаилов – председател на Комисията.

КРАСИМИР ВЕЛЧЕВ: Уважаеми господин председател, колеги, от два месеца насам поставих два пъти въпроса пред министъра на културата за паметника на културата летище „Божурище”, люлката на българската авиация. Първия път се оказа, че министърът не знае точно границите на този паметник какво обхваща, каза, че обхващали само аерогарата и хангара. Хубаво е, че това го знаят в Министерството на културата, че аерогарата и хангарът са паметници на културата. Преди двадесет дена предупредих оттук министъра, че в момента се разграбва този паметник, имах съмнения. Но в събота лично посетих летище „Божурище” и съм снимал, тук имам снимков материал. Единият хангар, за който предупредих, вратите ги няма. Те са около 10 или 12 врати, всяка една тежи три тона. Уж се охранява този обект, явно се охранява, за да може да се ограбва.

Не говоря за състоянието на най-старата аерогара в Европа. Вратите вече ги няма, прозорците са изпотрошени, покривът се срива. Питам, за мен може би е много тежка квалификацията, господин заместник-министър, но това е престъпно бездействие. Обръщам се и с молба към проф. Данаилов, тук нищо не се политизира, изобщо няма грам политизация, искам всички колеги от Комисията да решим. Ако трябва, да направим не комисия, но да се отиде там на посещение, да се уведоми прокуратурата, включително за служители на министерството. Тук се става дума за оставки, аз в предишния парламент поисках оставката на единия заместник-министър за бездействие, направиха някои актове. Трябва да ви кажа, останах с впечатление, че във вашето министерство изобщо цари някакво безхаберие, а става дума за национално богатство. Пак повтарям, ако това се случи в Италия, тези собственици ще са вкарани в затвора досега десет пъти. Никога не го интересува! Нямаме повече паметници, това е единственият паметник на авиацията. Там са загинали летци! И в Америка говорят за Списаревски, който е излетял от това летище да прави таран на американските самолети, в Америка ценят нашите авиационни постижения, а тук цари някакво престъпно бездействие.

Затова, много Ви моля, исках да се запише това нещо. Всичко ще направя. Идваха и инициативни комитети, днес се срещам с генерали, заслужили летци, всички са изумени от това, което става в държавата.

Не знам, ако Вие не вземете мерки, аз призовавам Комисията да вземем решение да се уведоми прокуратурата, защото това минава всякакви граници. Благодаря.

ПРЕДС. СТЕФАН ДАНАИЛОВ: Благодаря, господин Велчев. Този въпрос се поставя

за трети път. Първо трябва да се изясни кой отговаря за обекта. Това е държавна собственост. Въобще има ли някаква охрана там? В 2006 г. този обект беше обявен с комисия, назначена от мен като министър, за паметник на културата с национално значение. И това спря посегателството върху този обект. Сега тази информация, която идва, че започват полека-лека да го разграбват, той утре ще бъде обявен, че е паметник от местно значение и отиде, та се не видя.

Вижте в министерството какво е положението. Ако не, ще предизвикам едно посещение на депутати и хора от министерството и да видим какво ще кажете.

ЗАМЕСТНИК-МИНИСТЪР ВАСИЛ ВАСИЛЕВ: Аз първо искам да благодаря за въпроса. За съжаление – ще го приема като упрек и към мен – аз мисля, че има движение по този въпрос. Но казвам за съжаление от гледна точка на това, че аз нямам пряко наблюдение към тази дейност. И поради тази причина наистина позволете ми, няма как да отговоря. Единственото, с което ще съдействам, ще поставя отново въпроса на дневен ред и в един по-спешен порядък да докладвам. Но поемам отговорността за доклад.

ПРЕДС. СТЕФАН ДАНАИЛОВ: Паметниците на културата не са в ресора на заместник-министър Василев.

КРАСИМИР ВЕЛЧЕВ: Разбрах. Господин заместник-министър, аз Ви благодаря, но пак Ви казвам, въпросът е много спешен. На 12 ноември пред Върховния административен съд тези въпросни италианци отново обжалват и искат това да не е паметник на културата. И ако така се отнасяме към държавната собственост, към паметниците на културата, нищо чудно и съдът да каже: ами, и без това никой не го стопанисва, да си го взимат!

Вие казвате, има някакво движение. Единственото движение, което забелязах, защото Ви казах, че наблюдавам обекта почти всяка седмица, е движението с изнасянето на вратите от хангара и разграбването на тази архитектурна ценност. Затова Ви моля, вземете всички мерки, защото след това ще е късно. Аз знам, че ако аз като собственик притежавам една сграда, която е обявена за паметник на културата и махна единия прозорец, сигурно ще дойдете и ще ми се стъжни животът в тази сграда. Тук цяло летище се разграбва! Не мога да разбера това бездействие, казвам Ви.

ЗАМЕСТНИК-МИНИСТЪР ВАСИЛ ВАСИЛЕВ: Аз поех ангажимент, проблемът е поставен пред мен лично. Така че, благодаря Ви, но трябва наистина да тръгна, за да защита този законопроект и в друга комисия.

7. 11

Комисия по културата и медиите

07/11/2013

Дневен ред:

1. Законопроект за държавния бюджет на Република България за 2014 г. № 302-01-33, внесен от Министерския съвет на 30 октомври 2013 година.

2. Запознаване членовете на Комисията по културата и медиите с Обръщение от Инициативен комитет за спасяване на летище Божурище - вх. № П- 330-01-9 от 25 октомври 2013 г.

Заседанието бе открито в 14,20 ч. и председателствано от господин Стефан Данаилов – председател на Комисията.

Преминаваме по втора точка: Запознаване членовете на Комисията по културата и медиите с Обръщение от Инициативен комитет за спасяване на летище Божурище - вх. № П-330-01-9 от 25 октомври 2013 г.

Колеги, към Министерството на културата и Комисията по културата и медиите писмено са се обърнали от Инициативния комитет за спасяване на летище Божурище. Изпратено е от тях обръщение към членовете на Комисията по културата и медиите и Министерството на културата. Първо ще ми позволите да дам думата на техните представители, за да изложат своята тревога за съдбата на този важен национален паметник на културата.

По тази точка сме поканили проф. Борис Бонев – генерал-майор от авиацията, доктор на техническите науки, председател на Българската аерокосмическа агенция, и адвокат Тома Ковачев – полковник от авиацията, заслужил летец на България. Давам думата на проф. Бонев.

БОРИС БОНЕВ: Уважаеми господин председателю, уважаеми членове на парламентарната комисия, дами и господа. Летище Божурище е паметно историческо място. То е люлката на българската авиация и е паметник, който е наредил България като нация в световния и европейския елит от страните, които са свързани с летенето. Това е от преди сто години. То е едно от най-старите летища в Европа и в света. Искам само да кажа, че по своите природни условия то е едно от четирите признати като най-благоприятно за летенето летище в света – в Европа са три, това са Грюнау край Берлин, Снежка в Полша и нашето Божурище, а в Съединените щати е Бишоп. Много може да се говори, но аз само ще маркирам някои по-важни събития и дати, тъй като неговата история е много богата. В 1906 г. балон над София лети за първи път за Божурище. Забележете, това е доста изпреварващо другите страни. В 1012 г., това е началото на действие на летището, в 1014 г. – това е аеропланното училище, в 1917 г. – това е държавна аеропланна работилница. За всичко това има илюстриран материал, ние искахме поне експозе да ви представим, но по технически причини това не можа да стане.

И по-нататък. В 1925 г. за първи път на Балканите се скача с парашут в Божурище – това е събитие. В 1930 г. – това е първата в Югоизточна Европа аерогара. Всичко това е такава история. Това са такива страни от Европа и личности, които ги има не само на снимки, но и в архивите на тези страни. И ние още в 1990 г. бяхме предложили да се утвърди като паметник с национално и международно значение, тъй като имахме общуване с Германия. Тук е историята на немската авиация и не само на авиацията, на полската. Тук лети „Луфтханза“, тук лети „Сидна“ – това е предшественик авиокомпания на „Ер Франс“, които имат български пилоти. Миналата година чествахме сто години от Балканската война, ами ние сме първи в света, никой не оспорва, за бойно използване. Аз имах щастието като млад авиатор да слушам от

живия все още Продан Таръкчиев, облечен с полковнишки дрехи, висок, сух старик. Той ни разказваше как е хвърлял бомбите над Одрин.

Гражданската авиация се чества от 1947 г., не е вярно, в 1927 г. започват полети Божурище – Русе – Варна. Има ги цените. На откриването е елитът на София, кметът на София, запасният генерал Владимир Вазов. Това е наша история, тя не е само авиационна. Ние бяхме впечатлени от мотивацията на колегите от други европейски страни (аз няма да разказвам спомени с кого и как на високо държавно ниво и колегиално сме се срещали), ние получихме от тях материали да превърнем Божурище в един наш национален с европейско звучене музей, с технически средства, така както се прави сега, и да си остане малко действащо летище. Тук с планер се стига до 12 км/час, защото дългата вълна между Люлин и Витоша е дала този дар божи на летището, там няма мъгли, за разлика от Враждебна. Но да не се увличам, можем да говорим много, но не мога да не спомена. В 1943-1944 г. там е базиран 3/6 орляк, който брани София. Може би сте чели книгата на Стоян Стоянов „Ние бранехме тебе, София”, той е признат от всички – и от противниците, американците от Шеста въздушна армия, и от англичаните. И Александър Покришкин идваше при него. Ние имаме много спомени с тези хора. Аз мога да изброя скъпи покойници, на които не знаем къде са костите. Първата жертва през Отечествената война, както се наричаше по-рано, или Втората световна война, на страната срещу Хитлеристка Германия, това е летецът подпоручик Цветков, загинал, атакувайки Нишкото летище. Това са хора на дълга, млади момчета, които оттам излитаха. И неотдавна в нашето обръщение на Инициативния комитет бяхме предложили, аз лично отидох при героя от Защитниците на София полковника от запаса Петър Манолев, награден с орден за храброст, един от асовете, той „отлетя” завинаги преди няколко месеца на 97 години. Тези хора са ни завещали една светиня.

Мога да продължа и още. Но вижте, летището продължава да действа и след Втората световна война. След 1960 г., когато реактивните самолети се прехвърлят на летище Доброславци, това е Централният аероклуб. През него минаха хиляди, хиляди обучени млади българи – летци, парашутисти, със световни достижения в спорта. Там и в момента има едно гробище на авиатори и парашутисти, загинали, има паметен камък, морена от Витоша и там пише: „Тук ще се издигне паметник на българското самолетостроене.”

Великият професор Херман Винтер е създател на държавна аеропланна работилница. Ние имаме комуникация с Европа. Това е част от историята ни. И това нещо изведнъж се отклони в 1999 г. Ние разбрахме какви са замислите. Получи се една сделка, абсолютно непрозрачна. Когато беше Централният аероклуб (ДОСО, ОСО, ОВТПН, Предказармена подготовка), всичко това си мина по реда и замина в небитието и винаги летище Божурище, което съхрани духа на България, и никой не смяташе, че някой ще посегне на него, то беше под егидата на Военното министерство. За съжаление точно Военното министерство прави такава операция – заменя в едно последно заседание, известно е коя година, кои са били, аз не искам да изпадам в подробности, но тази публична държавна собственост се превръща в частна държавна собственост, с която може да оперира самото министерство. Тази сделка е спирана многократно – от военни, градски прокуратури, но невидими, анонимни сили спират тези проверки.

Организирайки този национален комитет, в който участва цялата авиационна общественост, никой не пожела да се срещне с нас. Срещнахме се в парламента, искахме най-отговорна среща, говорителят, който дойде, каза: това е бизнес. На въпроса, с душата на България можем ли да правим бизнес, той нищо не отговори. На друго място казаха, това е политически въпрос. Не може да бъде този въпрос

политически.

Но искам да завърша с тази заменка. Там е записано „Земеделска земя, девета категория”. Никъде не пише, че е летище. Заменя се за неизвестно колко апартамента. Търсихме нотариалните актове в архива на съда, няма ги нотариалните актове. И започнаха тези ходения, протести, митинги, срещи на най-различно ниво. Това е голяма документация. Но трябва да ви кажа, че срещаме една стена, с която не може да се преборим.

Когато проф. Стефан Данаилов беше министър на културата, по всички правила на придобиване на статут на национален паметник на културата, минаха какви ли не специалисти, представители на историческата наука, най-известните у нас, историческите институции, колко пъти всичко е обиколено, там има и паметници на архитектурата. Там е офицерското казино. Остана един котедж, където са живели – на първия етаж семейните, на втория етаж са живели несемейните. Къщичката на царя, както се казва, също е историческа ценност. Хангарите, останали от немско време, новите хангари, пистата. А там пише земеделска земя девета категория. С кого си имаме работа? Към тези хора, които си заминаха завинаги, ние сме длъжници и не можем да останем безучастни.

Срещнахме на много места и разбиране и по този начин на 30 януари 2008 г. след обяд се състоя заседанието на комисията, която гласува и определи да се даде статут на национален паметник на културата на летищния комплекс Божурище. Това беше подписано от Вас, господин Данаилов, тогава като министър, добре и спомняте. Имахме някакво разбиране и по-нататък така се получи, че заповедта на министъра се подписва от следващото правителство, това не сме го смятали за проблем. И започна отново ходене по мъките. Тези господа „Индустириален парк” АД живеят в Италия, не сме им виждали очите, те с нас не искат да разговарят, те не зачитат, че България е учредила паметник на културата и е дала този статут на летището. Избрали са си това летище, никой не е против да инвестират, но защо точно там? Показали сме всичко на всички.

Унизително е всяка година на 2 юни ние се сдобивахме с тяхното благоволение да ни пуснат и казват, след сирените ще си ходите. Единия път даже се поскарахме, имат си там своя охранителна фирма. Съжалявам, че тук не можахме да покажем последния „Частен случай” с Владо Беряну. Тоест ние сме се обръщали към представители на медиите, към кого ли не сме се обръщали. И той каза, че това е абсурд, паметник на културата, а ние не можем да влезем. На 2 юни обаче ние направихме запис. Това е тъжна картина, това е запустяло, захвърлено. Ако видите този запис – има го и сега в интернет, 12 юли м.г. Сложихме дори заповедта на министъра да се покажа. И трябва да ви кажа, тези празници на 2 юни не са празници, свирят сирените, а ние чистим тревата на гробовете на загиналите, техните бюстове и паметници са изпчупено, всичко е разрушено.

Радвахме как децата на България, тези млади хора от София, от Баня, от Сливница, от Божурище полетяха кой на каквото може – на мотоделтапланери, на планери, парашутни скокове. Там започваше летенето всяка година пролетта, беше празник на хвърчилата на нашите деца, там се правеха много шоута, никога не сме мислили, че ще стигнем дотам. Ако човек види състоянието, сърцето ще го заболи. Ние направихме това предаване с оглед да подскажем, че е време да се отвори, в края на краищата това е незаконосъобразно. Има закон, който охранява паметниците на културата, и те не зачитат нашия закон. Аз неотдавна се върнах от една европейска страна, извинете, за една пейка там веднага могат да ме арестуват, ако законът я защитава. Къде сме ние,

какво правим? Цяло летище с неговата одухотвореност докъде стигна! И там, между другото, се излъчваше постоянна информация. С министър Аню Ангелов сме говорили, познаваме се, той каза: в напреднала фаза са преговорите, те са съгласни да заменим летището с друга земя. Нека, никой не е против. Но при този маскарад сценарий подават иск и атакуват точно заповедта на министъра на културата, с която летищният комплекс Божурище става паметник на културата.

В Трето отделение на Върховния административен съд първият състав отхвърля този иск, тоест потвърждава, че всичко е наред. Те обжалват, на второто заседание намират някаква административна пролука, че някакъв правилник се е сменил и отмениха заповедта на министъра. Обжалвано е още един път, днес адвокат Тома Ковачев беше допуснат до гледане от петчленен състав във Върховния административен съд. Но проблемът не е административен. Извинете, ако за някакъв правилник, който ние не знам кой как го променя и после, това е един и същи съд, а взима решение на 180 градуса. Има ли кой да защити всички това? Ние написахме в писмото, че трезвата оценка показва, че след толкова годишна упорита борба и обръщение, самото селище град Божурище има седем хиляди подписа, искат си летището. И училището е кръстено „Христо Топракчиев” и децата бяха също там. За съжаление никой не чува и тях. Това е 75-80% от населението на Божурище, те не си дават летището, не искат работни места, тях ги няма, те витаят в облаците.

Един път ни беше подсказано от една госпожа, директор ли, какво е, тя каза: вие нямате пари, откажете се! Откъде знае? Ние даже се излагаме, ето д-р Шмид, който ни свърза с канцлера, те искат материали. И защо да не направим този наш музей по нов образец, съвременен, с аудиовизуални средства? Летището да бъде за малки самолети и вертолети, да има авиомоделизъм, да има корабомоделизъм и да бъдем заедно Европа, като това ще е нашият принос. Не искам да ви убеждавам, просто е обидно, тъй като вашата комисия разбира за какво става въпрос.

Ние не сме отчаяни. Това нещо трудно може да се опише с думи. И друго, някои смятат, ние сме възрастни хора в този инициативен комитет, но той се попълва от нови, млади хора. На паметника на авиацията бяха първокласници, облечени с летателни дрехи. Тези очички питат! Не може така да се постъпва с душата на България! Защото това нещо няма измерение, то не е земеделска земя, няма цена. И даже не говоря за апартаменти и заменки, но ние говорим за нещо ново в 21 век и изведнъж такова отношение! Не сме съгласни, ние всички ставаме съучастници. Аз поне смятам, че ще продължим докрай тази борба и разчитаме на Вашата подкрепа, господин председателю, на членовете на Комисията, на всеки. Ние сме открити, но нас не ни уважават и по законите на България, и като професионалисти, тъй като ние носим тези традиции и сме длъжни да ги предадем на бъдещите поколения. Аз ви благодаря за вниманието.

ПРЕДС. СТЕФАН ДАНАИЛОВ: Благодаря Ви, професоре. Сега да чуем и Министерството на културата какво е движението, след като е излязло първото решение за обявяване на паметник на културата. Но преди това, заповядайте, господин Велчев.

КРАСИМИР ВЕЛЧЕВ: Благодаря, господин председател, благодаря, проф. Бонев. Искях само да допълня нещо. Професорът от вълнение може би изпусна да съобщи много важни за историята неща. Първо, че през 1919 г. по Ньойския договор това летище Великите сили решават, че трябва да бъде разпарцелирано, направено на ниви и

тъй като България се лишава от възможността да има военновъздушни сили, не трябва да има и това военно летище, откъдето наистина са провеждани много военни действия. Три години българската общественост тогава се бори с Великите сили и успява да запази летището. Ако направим едно сравнение със сегашното положение и време, няма велики сили, които да искат да унищожат това летище, силите са вътре в България. Някакви подмолни сили, не ги знам какви са, но явно че има хора, които се чувстват над парламента, над правителството, над президента, над държавата. Още един факт. Скоро, може би преди месец, по телевизиите давахме, че в Америка честват нашия пилот Списаревски, който сваля английската крепост над София, който е излетял от това летище. Какво се получава? Че в Америка тези, които той е победил, го уважават, тук се оказва, че ние не знаем нито кой е Списаревски, нито историята. Е, как ще знаем историята, като унищожаваме тези паметници!

И най-важното, в този филм, за който ставаше дума, е заснето как точно тази охранителна фирма, за която проф. Бонев казва, забранява да се влиза и да се посещават паметниците. Вчера имахме случай с екип на Българската национална телевизия отидохме, няма да използвам силни думи, като „мутри“ и т.н., но ни беше забранено. Може би колегите от телевизията са заснели как бльскат камерите и вика „Махайте се оттук!“ И аз му казвам: добре, но аз съм български народен представител, вие трябва да ни сътрудничите. Аз идвам да видя паметника на културата, българския паметник на културата, който все още е български паметник на културата. Обади се в Италия да питат, след което ни казаха веднага да напуснем летището. Не мога да разбера! Ако в Италия ти пипнеш един камък, който е обявен за паметник на културата, моментално ще те вкарат в затвора. А тук такова дебелоочие или самоуправство, не мога да си го представя! Колегите от Българската национална телевизия са го записали. Предупредих министъра тук преди два месеца. В момента липсват вратите на хангара. Това е немски хангар, всяка една врата тежи около три тона, те са десет или дванадесет врати, липсват вратите на този немски хангар. Това е паметник на културата в момента. Затова предлагам, господин председателю, от всяка парламентарна група по един човек да отидем утре на място, предполагам, че министърът ще осигури достъп до този паметник на културата, да видите за какво става дума, какво представлява най-старата аерогара в Европа, може би и в света, запазена, че е обрасла и всичко се срутва. И това е направено умишлено от собствениците – да се срути, за да може да кажат: ами то вече не е паметник на културата. Това става пред очите на цялата наша общественост. Затова сигнализирам с болка и казвам, че ако сега не се вземат тези мерки, ако българският парламент не защити люлката на авиацията, тази светиня на авиацията, аз мисля, че няма смисъл да говорим за държавност, за България, за бъдеще.

ПРЕДС. СТЕФАН ДАНАИЛОВ: Господин Велчев, аз разбирам Вашата емоция. Не знам доколко в правата на парламента е да взема отношение по повод съдебни процеси. Затова искам да чуя Министерството на културата как е протекъл целият процес. След като летище Божурище е обявено за паметник на културата, какво се е случило до този момент. По това време вече бяха собственици тази фирма. Но там ставаше въпрос за парцела, който трябваше да бъде обявен за съхранението и отделянето на аерогарата. Аз съм снимал на това летище и знам какво е. Основният спор беше за пистата. Защото както чувам сега и от господин професора, вие си го представяте пистата да бъде действаща. Това е съвсем различно според мен от това, което е свързано с паметник на културата. Така го разбирам на първи прочит. От тази гледна точка нещата стоят по-различно. Но нека да чуем какво се е случило три години с този проект за национален

паметник на културата. Заповядайте.

ЗАМЕСТНИК-МИНИСТЪР ВЕЛИСЛАВА КРЪСТЕВА: Много благодаря. Уважаеми проф. Данаилов, уважаеми народни представители, господин генерал, колеги! След толкова емоционалното изявление на господин Велчев не мога да издържа на изкушението да Ви попитам четири години какво направихте вие, за да промените тази частна собственост. Ще Ви дам малко време да си помислите за отговор, а аз в това време ще ви разкажа каква е историята с обявяването на така нареченото летище Божурище за паметник на културата, тъй като аз мога и държа да се придържаме единствено към Закона за културното наследство. Няма да се отклонявам нито в исторически разсъждения, защото не ми е дадено, за съжаление закон за душата няма. Може би някога това ще се случи, но засега работим изключително и само върху законодателство.

Та, историята е следната. Направихме проверка на цялата документация, която е свързана с обявяването на статута на така нареченото летище Божурище, което е терен със съответния си номер, нотариален акт, който също е на разположение в архива, чиято процедура по замяна на имота е започнала през 2005 г., окончателно е приключила през 2007 г., с което този терен е станал частна собственост. Както казах вече, аз коментар по тази процедура няма да направя, няма причина да го правя. Началото на строежа на летище Божурище започва през 1912 г., преди сто години. Първата документална следа за акт за обявяване на статут на летище Божурище намираме през януари месец на 2008 г., тоест близо сто години след това. На свое заседание Националният съвет за опазване на паметниците на културата обсъжда отворено писмо на Инициативния комитет за спасяване на летище Божурище, който представлява българската авиационна общественост, и неговото искане е летището да бъде обявено за паметник на културата от национално значение. Тогава, през януари 2008 г., когато всъщност този терен вече е частна собственост. Националният съвет препоръчва на министъра на културата да вземе следните решения. Летище Божурище да бъде обявено за паметник на културата от национално значение при строги фиксирани граници и охранителна зона. Освен това препоръчва теренът, на който е разположено летището, да бъде одържавен. Но това не е акт на министъра, това е решение на Националния съвет по опазване на паметниците на културата и препоръка към министъра.

Оттук скачаме директно в 2010 г. През 2010 г. постъпва предложение за деклариране на летище Божурище, внесено от министъра на културата с писмо от директора на Националния институт за паметниците на културата. Това писмо е разгледано и е прието на заседание на Специализирания експертен съвет за опазване на недвижимите културни ценности, което се е състояло на 10 май 2010 г. Въз основа на заповед на министъра на културата, която е предшествана от решение на СЕСОНТ, министъра на културата декларира историческия летищен комплекс Божурище в землището на с. Гурмазово с предварителна класификация групова урбанистична и историческа културна ценност – комплекс с предварителна категория национално значение и със следните временни режими за опазване. Подчертавам това, защото деклариран паметник все още не е окончателен статут на паметник на културата по Закона за културното наследство и временният режим за опазване затова се казва временен режим за опазване, защото той важи дотогава, докато съответният обект получи окончателен статут, тоест бъде вписан в „Държавен вестник“ или не получи такъв и съответно режимът отпада. Но това е впоследствие.

Летището получава временен статут, а временният режим за опазване е следният. По т. „А“ териториалният обхват включва поземлен имот с номера 147, 132 и част от 134 от

картата на възстановената собственост в землището на с. Гурмазово, а по т. „Б” предписанията за опазване са следните: да се запази оригиналната функция на историческия комплекс с действащо летище с допускане на социализация и адаптация на социалните му елементи за функция, съответстващи на културната, научната стойност и обществената значимост на научния комплекс. Не се допускат регулационни промени. Запазва се историческата устройствена структура по кадастъра от 1928 г. Препоръчва се запазване и експониране на ж.п. отсечката, свързана с първоначалния етап на строежа на летището. В т. „В” режимът включва предписания за опазване на съставните сектори на комплекса, които са съответно: за сектор „Летателно поле” не се допуска застрояване, освен налагащото се по функционални съображения и по задължителните технически параметри и сервитути, свързани с обслужването на летателни дейности; за сектор „Първото военно и гражданско летище” допуска се ново застрояване и монтаж на съоръжения при доказване на необходимост във връзка с развитието на автентичните функции и съвременното развитие на комплекса. Изисква се съхранение на екстериора и запазване във висока степен на автентичност на сгради на първото военно и гражданско летище, като се допускат частични изменения в плановата структура при адаптирането с цел социализацията им. Допускат се промени в оригиналните планове и пространствена структура за административните и обслужващите сгради на летищния комплекс. Изисква се запазване на оригиналната алейна мрежа, едроразмерната дървесна растителност и архитектурните и паркови елементи.

Тъй като няколко пъти тук възникна въпросът за пистите, направихме специална проверка. Искам да ви кажа, че нито в предварителната оценка на въпросните режими, нито в документите има оставени данни за съществуването на писти. И това най-вероятно поради факта, че летището дълги години е било ползвано, като се е кацало на така наречения естествен ландшафт, тоест не е имало писти. Намерихме снимка на летището към 1917 г., от която това също може да се види – който е любопитен, може да се запознае с тази информация.

Та, на територията на летището освен всичко това няма декларирани като единични недвижими културни ценности сгради, съоръжения или градински паркови елементи. По отношение на искането за осигуряване на достъп на граждани, в което число предполагам, че попадат и народни представители, до имота, съгласно чл. 71, ал. 1 от Закона за културното наследство собствениците на недвижими културни ценности са длъжни да предоставят публичен достъп, когато ползването е свързано с експозиционна дейност, когато е за целите на научноизследователска такава и при условие, че не се пречи на нормалното ползване и не се увреждат законовите интереси на собственика, който в случая е частен субект. Тоест нито един от текстовете в чл. 7, ал. 1 от Закона за културното наследство не се отнася към претенцията, която предявявате за достъп.

По отношение на възпрепятстването на реализация на проект „Действащо летище, модерен аерокосмически музей” ви уверявам, че направихме абсолютно обстоятелствена проверка и не открихме в Министерството на културата внасян такъв проект.

В изпълнение на заповед от 4 октомври 2013 г. на заместник-министър на културата от Главна дирекция „Инспекторат по опазване на културното наследство” беше извършена проверка на цялата документация, свързана с декларирането на летищния комплекс Божурище, при която беше констатирано следното.

Декларирането на летище Божурище за групова урбанистична историческа културна ценност комплекс става три години, след като „Индустиален парк София” АД придобива имота.

Второ, не е изпълнена препоръката на Националния съвет за опазване на националните паметници на културата от 2008 г. да се одържави имотът.

Трето, в предварителната оценка, която по-скоро е историческа справка, са изброени и описани несъществуващи по време на декларирането сгради, които са били разположени извън параметрите на поземлен имот 147.

Четвърто, изискването за запазване на оригиналните функции на историческия комплекс като действащо летище е несъстоятелно, при положение че имотът не одържавен.

И пето, в териториалния обхват на груповата културна ценност не са включени два поземлени имота с номера 132 и 124, към които, неизвестно защо, никой няма претенции във връзка с декларирания паметник на културата.

Освен това, поставените в т. „В” от предписанията изисквания за опазване на сектор „Първото военно и гражданско летище” са неизпълними поради факта, че е запазена единствено сградата на аерогарата, хангарът на „Луфтханза” и съществуващите едноетажни постройки, които не носят културна или научна стойност, липсва алейна мрежа и елементи на парковата среда.

Срещу заповедта, с която е деклариран статутът на паметник на културата, е подадена жалба от „Индустиален парк София” АД до Върховния административен съд и след проведеното съдебно производство със свое решение от 24 април 2013 г. по административно дело № 16054 заповедта на министъра на културата е отменена.

Решението беше обжалвано от Министерството на културата на 8 май 2013 г. с касационна жалба, като към Министерството на културата като жалбоподател беше конституиран и адвокат Тома Ковачев, но като граждански ищец, тъй като нямате регистрация на Инициативния комитет за спасяването на летище Божурище.

Днес сутринта е имало дело на петчленния състав на Върховния административен съд. Срокът за решение на съда е 30 дни, а по всички закони на нашата страна ние не можем да взимаме отношение по работата на съда, не можем да правим и коментар.

Това е от нас. В залата присъства и арх. Димитринка Добрева, която е директор на Главна дирекция „Инспекторат по опазване на културното наследство”, която може да се включи с отговори на конкретни въпроси, които имате. Благодаря ви.

КРАСИМИР ВЕЛЧЕВ: Аз първо искам да Ви попитам Вие адвокат на собствениците ли сте или сте от Министерството на културата? Защото не можах да разбера – присъствието Ви е като юрист от Министерството на културата или като адвокат на собствениците?

ЗАМЕСТНИК-МИНИСТЪР ВЕЛИСЛАВА КРЪСТЕВА: Аз не съм юрист, господин Велчев, аз съм заместник-министър на културата.

КРАСИМИР ВЕЛЧЕВ: Интересно, защото с всичко, което казахте, Вие ни убеждавахте, че това не е паметник на културата. Така разбрах.

ЗАМЕСТНИК-МИНИСТЪР ВЕЛИСЛАВА КРЪСТЕВА: Аз коментирам единствено закона и неговото приложение и то приложение, направено във вашия мандат.

КРАСИМИР ВЕЛЧЕВ: Добре. Да отговоря на въпроса Ви какво сме направили. Ще Ви кажа, че три години и половина, включително тук сме водили разговори и със собствениците, и с италианския посланик, и с евродепутати от ЕНП, които също искаха да разрешим да се строи на това летище. Бившият премиер Борисов беше определил свой съветник, който се занимаваше изключително само с това летище. И тъй като ние

имахме воля и това е нормално като хора, които се отнасят отговорно към управлението на държавата, искахме да заменим, не да го одържавим и да им кажем да си отиват, защото това все пак са чужди инвеститори, а България се нуждае от инвеститори, предлагаме им срещу този терен, който е обявен за земеделска земя девета степен и е 1040 декара, ние им предлагаме 2000 декара и то по-качествена земя. Те казаха, ще помислят. След това им предложихме и терен 150 декара на Четвърти километър плюс землището на Гурмазово, където искат да си изберат още терени. През цялото време те казваха, да, много са добри идеите, ще помислим. Последно, знаете, че там има един технологичен парк, на който президентът даже направи първа копка от 2000 декара, в съседство до летището. Предложихме им да заменим, тъй като държавата там ще направи инфраструктурата, да заменим с терен в този район. През цялото време те ни казваха, да, ще помислим, ще го заменим. Явно – смея да се съмнявам, че някой, дали от администрацията в България, дали от други кръгове, за които казах, че явно са над парламента и правителството, са им казвали: изчакайте малко, в момента, в който се смени това правителство, вие ще си вземете терена. Ние не позволихме никакви действия по това време. Ако някой не си е свършил работата, това не са били тези хора, които са тук, напротив, никой не ги е приемал, на тях им се обърна внимание от две години. Някой не си е свършил работата. И защото ме питате какво направихме тук в парламента, защото аз съм работил в парламента през тези години, аз Ви питам наистина ли смятате, че цялото това обявяване – от проф. Данаилов и след това от господин Рашидов, е било незаконно и незаконосъобразно? Защото Вие казвате, че дори и сградата, най-старата аерогара в Европа и първата в България, тя също, доколкото разбрах от Вас, не е паметник на културата. Хангарите на „Луфтханза“ се оказва, че също не са паметник на културата. Значи някой от вас не си е свършил работата. Аз не говоря сега за министъра. Кой хора са работили в това министерство, какво са вършили, за какво са получавали заплати, след като не са казали на министъра тогава да направят така, че това е паметник на културата. Има решение на тази комисия!

ЗАМЕСТНИК-МИНИСТЪР ВЕЛИСЛАВА КРЪСТЕВА: Господин Велчев, първо аз не съм пилот, за разлика от Вас не притежавам и самолети и не мога да разбера точно това, което ми казвате.

КРАСИМИР ВЕЛЧЕВ: Не знаете паметник на културата какво значи?

ЗАМЕСТНИК-МИНИСТЪР ВЕЛИСЛАВА КРЪСТЕВА: Но въпросът Ви, що касае паметниците на културата, може да се отнесе единствено към Закона за паметниците на културата, нали така? Аз дотук цитирах решения и действия, които са извършени от експертите и от политическото ръководство на Министерството на културата в указания период. Така че пак не разбирам точно какво ме питате.

КРАСИМИР ВЕЛЧЕВ: Питам Ви като заместник-министър на културата.

ЗАМЕСТНИК-МИНИСТЪР ВЕЛИСЛАВА КРЪСТЕВА: Ако искате, още веднъж да Ви отговоря. Това, което намерихме като документация, не включва нито една сграда със статут на паметник на културата в този терен.

КРАСИМИР ВЕЛЧЕВ: Добре, тогава да задам въпроса по друг начин. Примерно в Банкя има много къщи, сигурна са над 50 къщи, които са строени между 1930 и 1940 година. Няма собственик, който да може да бутне една керемида от тези къщи, защото

ПРЕДС. СТЕФАН ДАНАИЛОВ: Да, по чл. 71, ал. 1. Защото той рухва, това, което го има, то ще рухне.

ЗАМЕСТНИК-МИНИСТЪР ВЕЛИСЛАВА КРЪСТЕВА: Моля арх. Добрева да ми съдейства и да обясни какво точно предвижда този режим и какво те са длъжни да направят.

ДИМИТРИЙКА ДОБРЕВА: Режимът предвижда запазване в един частен имот на летището. Но пък в акта за деклариране никъде няма изискване по отношение на сградите, никъде те не са споменати, разбирате ли? Това, което е останало, Вие го знаете добре, това е аерогарата, която е сравнително добре запазена, до нея е хангарът на „Луфтханза“, който е една доста голяма едноетажна постройка, съответното където са се извършвали ремонтите на самолетите, и отстрани има няколко едноетажни сгради, които нямат никаква стойност, те са били работилници и по отношение на тях няма нищо записано в режимите.

ПРЕДС. СТЕФАН ДАНАИЛОВ: Тук чета нещо, което е било в разговор по летището с господин Рашидов. „Индустриален парк София“ АД започва преговори с Министерството на културата, променя инвестиционния план и предлага на свои разноски на територия от четири декара да изгради музей на летците. До споразумение не се стига.

КРАСИМИР ВЕЛЧЕВ: Това са трикове.

ПРЕДС. СТЕФАН ДАНАИЛОВ: А какво решение на съда се очаква?
адв. ТОМА КОВАЧЕВ: Днес беше делото, пледирахме. Надявам се да защитим заповедта на министъра за обявяване на паметник на културата от национално значение.

ПРЕДС. СТЕФАН ДАНАИЛОВ: Всички се надяваме, въпросът е, ако не е обявено в „Държавен вестник“, какво ще стане.

КРАСИМИР ВЕЛЧЕВ: Господин председател, какво трябва да очакваме, след като на това дело не отиват юристи, ние с Вас сме говорили, отива архитект от Министерството на културата! И тук аз слушам заместник-министър, която говори като адвокат на собствениците – че това не било така, онова не било така, не можело да защитаваме. Питам, днес на заседанието участвали ли са юристи от страна на Министерството на културата?

ЗАМЕСТНИК-МИНИСТЪР ВЕЛИСЛАВА КРЪСТЕВА: Разбира се. Участва главният юрисконсулт.

КРАСИМИР ВЕЛЧЕВ: Адвокати трябва да участват, не юрисконсулт!

БОРИС БОНЕВ: Аз умишлено не удължих изказването си, както го бях подготвил. Не съм пропуснал и за Ньойския договор, защото има много подробности. Там капитан Симеон Петров, който е първият в света, кацнал без двигател, има пощенска карти в Република Франция, пише „лейтенант Петров“, е намерил своите връзки да спаси от унищожаване на летището. Всички, и селяните са крили самолети, и държавата тогава е действала срещу Съюзническата комисия, успели са! Ние, с всичките претенции на 21

век, няма да успеем! Аз ви написах в последното писмо, че трезво погледнато очакванията за положително решение на казуса летище Божурище са минимални. И ви помолихме да се посети Божурище. Тук чувам, добро състояние на аерогарата, госпожо, много Ви уважавам, добре че не Ви го показахме.

Не съм съгласен с много неща, които днес чух за първи път. Но ние помолихме да се мобилизира по възможност компетентен юридически ресурс, който да защити тази заповед. До момента я смятахме за легитимна, сега за първи път разбирам, че тя е докарана донякъде, донякъде не е докарана. Моят въпрос е много елементарен. Ние напълнихме тук папки до председателя на Народното събрание, президент, комисии, министъра на културата, министър на отбраната. И получаваме отговор. В нито един отговор не се съдържа това, което Вие казахте днес. Ние нямаше да си играем на войници! Ние не сме в кухнята на този, който прави, ние вярваме на нашето правителство, нищо че се сменя, но толкова години, извинете, мен и колегата ни питат какво става, това е паметник на културата. Всички го казват – и в телевизията, и навсякъде. И сега разбирам, че някой не си е свършил работата от самото начало. Който е превърнал тази публична държавна собственост в частна, той нарочно не се обърна към тези, които живеят с този проблем, с това летище. Господин Велчев казва, че съм пропуснал от емоции, не съм пропуснал, ние не си уважаваме нашите българи.

Великият Асен Джорданов в неговата книга „Вашите криле“ – това е учителят на света по авиация, американски българин, има го неговия първи самолет на това летище. И в тази книга, която е преведена на 30 езика, и Америка се е учила, и Русия, и Германия, и Япония, той е българче от София, участвал в Балканската война и се е учил да лети и първият самолет е фиксиран от Министерството на отбраната да се счита за ден на българското самолетостроене, това е 1915 г., на 10 август.

Аз съм бил участник на форуми на велики държави в авиацията и само като чуят, че съм от България, казват: Джорданов, Божурище. На мен ми е обидно. Аз съм безсилен. Кой сме ние? Ето го командира на полка от Доброславци, заслужил летец (Тома Ковачев), аз също съм пенсионер. И сега ми говорят за историята, какво било на Шипка, но съм слушал последния жив участник, бях на парата на Шипка в 1957 г., от Константин Викентиев на руски чух, как са се сражавали с турците. Защо осакатяваме децата? Казвате, няма закон за душата. Съгласен съм. Но всички закони трябва да се пишат не в интерес на бездушни хора.

Защо никой не ни отговори, че тази заповед не е всичко? Ние чакахме отговор. Не искам формализация, но всички документи ги имаме, ние винаги сме били изрядни. Всички сме от България, работим с изпълнителната власт, със законодателната власт. И българският административен съд реши, че няма да има паметник на културата, да вземат да си правят каквото искат с летището. Е, добре, вдигаме ръце! Всичко е законно, всичко е чисто! Не искам да го коментирам, това че протестирам, си остава глас в пустиня. Но ние не мислим за това, което е душата. Ако останем бездушни всички, какво ще стане?

Съвсем трезво, от опит, толкова години е борба за нещо, което е очеводно. Съгласен съм, имало е командване на ПВС, има решение да стане навремето още музей. Не е станало. Тези господа, недостъпните от Министерството на отбраната, извинете ме, аз съм офицер и съм служил 45 години с пагони, генерал от авиацията съм и като чух, че летище Божурище се заменя за апартаменти с грижа за офицери, извинете ме! Грижа за офицера!

ПРЕДС. СТЕФАН ДАНАЙЛОВ: Те дали изобщо са знаели, че има летище там?

БОРИС БОНЕВ: Защо не попитаха? Нас ни избягват, знаете защо, защото нашето мнение е друго – те искат да си свършат работата.

ПРЕДС. СТЕФАН ДАНАИЛОВ: За съжаление аз пак не можах да разбера, какво значи ако е частна държавна собственост, ти не можеш да обявиш нещо за паметник на културата, който действа? Защо трябва да се прехвърли отново в държавна собственост, че тогава да стане паметник на културата? Не мога да разбера! Купувам една частна собственост, която е паметник на културата!

ЗАМЕСТИК-МИНИСТЪР ВЕЛИСЛАВА КРЪСТЕВА: Съдът оспорва с решение на заседанието на тричленния състав начина, по който е декларирано като паметник на културата. Тоест оспорва приложението на Закона за културното наследство. Това е определението на съда. С други думи, съдът казва, че неправилно е обявен за паметник на културата. Не като история, не като историческа стойност, а като паметник по закона, който е от 2009 година.

БОРИС БОНЕВ: Частната собственост не е проблем, собствеността е променена, за да може Министерството на отбраната да си го продаде. Иначе редът е друг. Те са си обмислили нещата и тихомълком са го направили. Тук принципът е: ние всичко можем, защото всичко знаем. А тези, които знаят, те не струват! Това е принципът. За съжаление, намериха начин, че всичко е законно, всичко е прекрасно. А летището изчезва в небитието пред очите на всички.

ПРЕДС. СТЕФАН ДАНАИЛОВ: От това, което разбирам, грешката е, че не е доведена докрай процедурата по обявяването на комплекса за паметник на културата.

АНТОН КУТЕВ: Господин председател, аз имам един въпрос. За мен този разговор беше изключително обогатяващ и аз се радвам, че се запознах с проф. Бонев, защото виждам един безспорно интелигентен човек. Въпросът обаче е всъщност какво се иска от Комисията? Защото ако искането е Комисията да отмени по някакъв начин и да предпостави решение на съда, това няма как да стане. Тоест аз не мога да разбера какво трябва да се случи в края на това заседание всъщност. Извинете ме, господин Велчев знае, че аз също съм свързан с Божурище и са ми минали години от живота там, така че ми е ясно какво е. но аз не виждам какво можем да направим в тази ситуация.

КРАСИМИР ВЕЛЧЕВ: Аз затова исках присъствието на представители на Министерството на културата. По какъв параграф и закон преди 1944 г. са спасени българските евреи от парламента? Може би наивно мисля, защото не съм юрист, наистина съм пристрастен към този въпрос, защото и аз съм отрасъл по летищата, на мен всичко ми е в авиацията, ако се направи една подписка от народни представители и се изпрати до Върховния административен съд – подписка за запазване на летището като паметник на културата, не може ли да повлияе това на решението на този съд? Аз смятам, че няма народен представител, който да не се подпише, че иска да се запази това летище. Защото то е безспорно. Аз затова не политизирам нещата, за разлика от заместник-министъра, не е моя инициативата, това е инициатива на тези хора, които са дали живота си за авиацията. Добре, защо никой не им обърна внимание досега? Професор Данаилов подписва това, което му се поднася, и мисли, че си е изпълнил дълга към държавата. Същото е направил и Вежди Рашидов. Добре, ние като народни представители не смятате ли, че ако не направим една подписка – за какво ли не правим подписки и всякакви глупости – подписка, под която да се подпишат народните представители, че това е мнението на парламента, защото парламентът е най-висшият орган в тази държава. За какво говорим, за каква държава говорим, ако никой не чува

11
01

думата на хората в парламента. Да направим една подписка, да се подпишем, това ще е достатъчно. Оттам нататък, ако парата играе, както досега е било, сигурно пак ще победят, защото ние нямаме пари, за да платим, там играят много пари.

КИРЧО КАРАГЪЗОВ: Ако ми позволите, с цялото ми уважение към колегата и предложението, което прави, аз не бих се подписал под тази подписка, защото ние говорим за правова държава. Това означава, че ние ще се вмесим в дейността на съда. Тоест по някакъв начин ще окажем натиск той да си промени решението. Това просто не може да стане.

КРАСИМИР ВЕЛЧЕВ: Защо?

КИРЧО КАРАГЪЗОВ: Как защо? Нали има закон? Какво казваме с този закон, който го е приел, нали вие, ние и всички останали, които са били в този парламент. И в един момент казваме: ние сме приели един закон, ама този закон не струва нищо, вие решавайте по друг начин.

КРАСИМИР ВЕЛЧЕВ: По кой закон са спасени българските евреи?

КИРЧО КАРАГЪЗОВ: Вие се връщате в исторически неща. Аз предлагам да се търси изходът в друга правна материя и тя е свързана с търсене на начин за обявяване на нищожен този акт, който е бил съставен между Министерството на отбраната и частния собственик. И ако там се намерят пропуски, да се обяви за нищожна тази сделка и оттам нататък да се търси решение на въпроса. Това е вече въпрос, който трябва да се анализира от юристи. Даже и да е бартерна сделката, осъществена ли е реално тази сделка, налице ли са тези жилища, има ли ги, няма ли ги.

ЗАМЕСТИК-МИНИСТЪР ВЕЛИСЛАВА КРЪСТЕВА: Докато работихме по документите, свързани с летището, намерихме проект, който е предлаган от собствениците за изграждането на музей. Това е проектът, за който стана дума преди малко и който господин Велчев каза, че не го харесва. Аз предлагам да направим разговори – това, което е по силите на Министерството на културата – защото собствеността, сделката, частната собственост, пази боже, национализация, това не е нещо, с което изобщо ние можем да се занимаваме, разбира се. Но предлагам да видим този проект дали е все още валиден, да седнем с вашия инициативен комитет, да го погледнем и да пристъпим към някакви реални действия. Това е единственото, което ни е по силите.

БОРИС БОНЕВ: Това е нашето предложение. Като видяхме, че те упорито са харесали Божурище, да направим компромис. Какъв индустриален парк ще правят в тази част, където са аерогарата и други сгради? Останалата територия е тяхна. Апропо, в комисията, с която ходихме няколко пъти в Божурище, бяха включени архитекти, беше включен и акад. Георги Марков, Петко Йотов (царство му небесно!), всички историци и всички намериха, че има ценност и в исторически аспект, и като архитектура. И аз държа на това, вижте казиното! Тоест тук чувам писания, с които не съм съгласен.

ЗАМЕСТИК-МИНИСТЪР ВЕЛИСЛАВА КРЪСТЕВА: Проверихме, казиното е извън този парцел.

БОРИС БОНЕВ: И ще бъде спасено, защото е извън него, но после е включено. Цар

Борис III, върховният главнокомандващ, има една къщичка, която е жива история на българската архитектура и военщина. И тя стои, не са я съборили. Там имаше много поделения и военни заводи, като са тръгнали да ги разнищват, харизаха и летището. Но това беше нашето предложение. Дайте да направим нещо. Стройте си този индустриален парк, ние не сме зловни хора, но това, което е ценното, ние ще помогнем, ще направим. Немците ни питат, защо. Онзи ден ме пита д-р Шмид, не мога да му обясня защо не можем да спасим Божурище. Защото ние сме виновни, че защитаваме една заповед, която не е доведена докрай. Извинете, аз не получавам заплата за това и за мен тя е недостъпна. Не обвинявам никого, но вие разбирате. Така че, ако те имат добър проект за музей и те ще спечелят. Защото ние ще привлечем да идват от Европа. Херман Гьоринг с младоженката е кацнал с три Ю-52 и Цар Борис III му салютира със сабята – това е снимка, която и в Германия се цени. Това е история, те си обичат историята. Те на адмирал Гьоринг му дадоха, като излезе от затвора преждевременно (той беше нацистки престъпник, наследника на Хитлер, с неговите момчета с подводните лодки), дадоха му десет хиляди марки да напише книга „Моят потресаващ живот”. Те си уважават историята. Вие знаете ли дечицата как оживяват, като им кажем, че и ние българите сме дали нещо на света.

ПРЕДС. СТЕФАН ДАНАИЛОВ: Господин професор, това го разбирам, това са морални норми, за които говорите. Тук има юридически ходове.

БОРИС БОНЕВ: Разбрах, но господин професоре, защо в 2008 г. Вие обявихте и подписахте заповедта (благодаря Ви!), защо толкова години си играят на преговори, че те искат замяна, министър Ангелов казва, в напреднала фаза сме? Разбирате ли? Защо си играхме на криеница? И те си мислят: оставете ги тези старци, те си заминават. Да, но след нас ще дойдат други и те ще питат защо постъпихте така с нашите старци?

ПРЕДС. СТЕФАН ДАНАИЛОВ: Има и следния момент. Нещо сте пропускали вие в годините за собствеността на територията на летището. За съжаление, по времето на социализма никой имот от държавните имоти не беше установен чий е. Това съм го изживял, защото всички имоти, които са свързани с културата, бяха без нотариални актове. Никой не знаеше чие е.

БОРИС БОНЕВ: Аз мога да отида по-нататък. Аз бях ректор на Висшето военновъздушно училище „Георги Бенковски” и съм обучавал наши летци и инженери, които майка България ги прати по света, летят в гражданската авиация. Летището си е летище, но училището беше тук. Умни глави го преместиха на друго място. Ако то беше там, то си беше направено център още от тези наши предци от 1912 г. Кой ме е питал за това? Аз правя това, което мога. И сега не мога да направя повече от това, което сме направили.

КРАСИМИР ВЕЛЧЕВ: Ставаше дума за варианти. Добре, в процеса на разговорите имаше един вариант, в който от пистата на юг, където са поляни повече от 600 дка, граничещият следващ имот е на военните, който беше едно поделение за ПВО защита на София, което също вече престана да действа. То е на военните. Добре, защо имотът, ако има разумни хора, от пистата нататък... Защото какво значи това предложение четири декара, да остане един музей, ще възстановят къщичката, къде е летището? Вие разбирате ли, че говорим за летището, ето и генералът говореше за действащо летище с малки самолети. В София няма летище за малки самолети, а ако отидете в една Италия около всеки град има поне 20 малки летища, около Венеция са 20 летища. Тук става

дума за летище, ние го унищожаваме.

Пак ви казвам, ако се водят такива преговори, правителството и обществеността да се събуди, да се говори двата имота да се заменят. Добре, ще стоят пак там. Тъкмо ще си имат и гара, защото до следващия имот минава влакът, който отива за Банкя. Там е гарата.

БОРИС БОНЕВ: И метрото е предвидено там.

КРАСИМИР ВЕЛЧЕВ: Този имот на военните, ако искате, ще го разгледаме подробно, той граничи с този технологичен парк, който сега започва да се строи. Значи те ще бъдат залепени за този технологичен парк. Ако иска някой да реши проблема! Но явно, че когато ние водихме тези разговори, някой отзад им е казал: спокойно, те ще си отидат, вие ще си го вземете.

ПРЕДС. СТЕФАН ДАНАИЛОВ: Въпросът е склонни сте министерството да проведе разговори с тази фирма? Или да се направи тристранна среща и с представители на Инициативния комитет.

БОРИС БОНЕВ: Ние искахме няколко пъти, защото, разберете, обидно е на всеки 2 юни на колене да им се молим да ни пуснат. Министерството на отбраната взе решение, без да ни пита, без да пита експерти.

Господин министър, ние сме готови на конструктивен разговор. Ние не сме врагове, трябва да намерим и едното и другото. Кой е против това?

ПРЕДС. СТЕФАН ДАНАИЛОВ: Уважаеми колеги, много благодаря за срещата. Договаряме се така. Министерството ще направи среща със собствениците, ще покани и Инициативния комитет. И вижте за какво може отново да се води разговорът. Макар че, ако междуременно има решение на съда, те няма да слушат въобще. Пак трябва да заложим единствено на това, че е паметник на културата.

БОРИС БОНЕВ: То стана ясно, че хем е паметник, хем не е паметник.

ЗАМЕСТИК-МИНИСТЪР ВЕЛИСЛАВА КРЪСТЕВА: Нека да продължим в работен режим този разговор.

БОРИС БОНЕВ: Има и нещо друго, но да не стана банален. Когато споменах за европейските страни, ние имаме цяла папка архив „Италия и Божурище”. Ние ще им намерим човешката жица, смятам, че каквито и да са бизнесмени, ще намерим решение.

Комисия по културата и медиите
14/11/2013

Д н е в е н р е д:

1. Общ законопроект за изменение и допълнение на Закона за авторското право и сродните му права, изготвен на основание чл. 77, ал. 2 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание, въз основа на приетите на първо гласуване на 31 октомври 2013 г. законопроект за изменение и допълнение на Закона за авторското право и сродните му права № 302-01-12, внесен от Министерския съвет на 13 август 2013 г., и законопроект за изменение и допълнение на Закона за авторското право и сродните му права № 354-01-65, внесен от Стефан Данаилов и група народни представители на 16 октомври 2013 г.
2. Изслушване на господин Петър Стоянович, министър на културата, на основание чл. 26 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание.

Заседанието бе открито в 14,45 ч. и председателствано от госпожа Мариана Бояджиева – заместник-председател на Комисията.

КРАСИМИР ВЕЛЧЕВ: Един въпрос (вие може би се сещате за какво ще питам, но да го кажа за стенограмата): Какво стана с летище Божурище и има ли задвижване по въпроса? Ставаше дума за някакви срещи със собствениците, доколкото знам, днес проф. ген. Бонев се е срещал с Вашата заместничка, но тъй като днес и вчера имахме доста тежки дни по бюджета и не съм контакт, затова да Ви попитам има ли някакво задвижване? Да го има и в тази стенограма.

МИНИСТЪР ПЕТЪР СТОЯНОВИЧ: Миналата ни среща по този въпрос беше, разбира се, и доста емоционална, но в края на краищата свърши и малко практическа работа. Днес разговарях с летците ветерани и днешната среща, резултата от която не знам, но включително те по някое време изискаха от мен и този каталог с евентуалния проект на музейната част на летището. Без да съм специалист в областта, я намирам за много добра. И смятам, че след като тази среща е минала, надявам се, с добър резултат, предстои среща с италианците и оттам нататък да събираме двете страни и да вървим към един хубав и достоен музей на авиацията в Божурище. Това мога да ви кажа. Иначе като решение на съда знаете, че трябва да чакаме още почти двадесет дни, за да го чуем окончателно.

Това е с две думи. Днес е била срещата, предстои и срещата с италианците.

КРАСИМИР ВЕЛЧЕВ: Вие как виждате срещата с италианците, със собствениците, да бъде преди решението на Върховния административен съд? Защото аз не знам, но ако Върховният административен реши, че това е паметник на културата, по-нататък срещите също се обезсмислят, защото това ще е потвърждаване на това, което досега сме запазили като държава, като паметник. Но ако съдът реши друго, ще е много лошо. Аз не знам как ще се отрази на общественото мнение. Не искам да пророкувам, но няма да е добре.

Въпросът, господин министър, е, че едно е този проект, аз също съм запознат, не отричам, че е добър, но той касае единствено хангара на „Луфтханза“ и аерогарата. Доколкото знам инициативният комитет, всички подписи от Божурище, които са събрани от жителите на Божурище, са за това летището да се запази. Нали помнихте миналия път какво говорихме – от пистата нататък, която е половината от терена, плюс евентуално другото поделение, което също ще замени като квадратура това нещо, така да се водят преговорите (аз не участвам в тези преговори), но молбата ми към

министерството е да настоява това да остане действащо летище. Иначе нищо не правим – една сграда да оставим за паметник... Такива сгради има достатъчно. Благодаря.

МИНИСТЪР ПЕТЪР СТОЯНОВИЧ: За това дали може да остане действащо летище наистина в момента не съм компетентен да Ви отговоря. Смятам, че независимо от решението на Върховния административен съд ние, независимо кого представляваме политически, в края на краищата представляваме българските граждани, да запазим и да изградим този музей и това дори да е условие към италианската страна. Независимо от това, че може би съдебното решение няма да ги задължава да го направят, аз съм склонен и не само склонен, а почти съм убеден в това, да го поставим като условие за съвместна дейност с тях. Дали ще може цялото летище да се запази, това не мога да Ви кажа в момента. Но този проект, който изглеждаше по този хубав начин, задължително трябва да бъде условие за съвместната дейност с тях.

Предлагам Ви на следващ етап, когато се приключи разговорът с ветераните и с италианците с Вас да участваме в такава среща. Аз нямам нищо против, с удоволствие ще участвам в такава среща, предполагам, и Вие.

Комисия по културата и медиите
11/12/2013

Д н е в е н р е д:

1. Актуално състояние на Националния дворец на културата – информация от госпожа Велислава Кръстева, заместник-министър на културата и председател на Управителния съвет на НДК.
2. Изслушване на господин Петър Стоянович, министър на културата, на основание чл. 26 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание. Заседанието бе открито в ч. и председателствано от госпожа Мариана Бояджиева – заместник-председател на Комисията.

====

КРАСИМИР ВЕЛЧЕВ: Уважаема госпожо председател, уважаеми господин министър, уважаеми колеги, гости! От три месеца имам един и същи въпрос, пак ще го задам. И дано най-после се получи някакъв по-конкретен отговор, защото когато задавам въпроси, Вие прехвърляте на единия заместник-министър, след това на другия и така загубихме едно дело, защото си прехвърляхте топката в министерството. Но за това е създадена комисия и аз ще държа да се разгледа работата не само в момента в министерството и как работи администрацията, но искам да се върната нещата и в предходните години, поне десет години назад, да видим дали в това министерство някой работи и за какво получава пари. Защото преди малко разглеждахме един казус, в който са получавали много големи пари, но поне видяхме, че е имало резултати, които са били по-добри от предходните. Тук мисля, че е обратното. И сега директно въпросът: смятате ли, че решението Върховния административен съд, което казва, че летище Божурище не е паметник на културата. Разглеждайки нещата, аз мисля, че няма съд или Върховният административен не може да каже за нещо дали е паметник на културата или не, това може да го каже комисия към Министерството на културата и затова се казва Министерство на културата, за да каже кое е исторически паметник със значение и кое не е.

Вие как тълкувате решението на Върховния административен съд и ще предприемете ли нещо, лично Вие като министър за запазването на този исторически паметник на културата? Защото „паметник“ е от думата „памет“, а явно някой в България иска да заличи паметта на българите. Това е моето питане.

МИНИСТЪР ПЕТЪР СТОЯНОВИЧ: Госпожо председател, дами и господа, господин Велчев! Аз няма да коментирам кой е бил по-добър, кой – сега, има си органи за тази работа. С решението на Върховния административен съд се отменя заповедта за обявяване на летище Божурище за паметник на културата – да отговоря с едно изречение. Това не съм го измислил аз, това е съдебно решение. Оттук насетне, доколкото знам и Вие сте член на анкетната комисия на парламента, вчера получих едно писмо от нейния председател господин Мутафчиев, ще се произнесе по този казус. Аз не мога да коментирам решение на Върховния административен съд, бих Ви обидил, ако коментирам предварително решение на анкетна комисия на парламента, мисля, че това е недопустимо. В силата на тази анкетна комисия е да се произнесе за гледната точка на парламента и оттам насетне вече може да се върнат нещата обратно в Министерството на културата. Това са правилата на правовата държава. С което мисля, че отговорих на Вашия въпрос.

КРАСИМИР ВЕЛЧЕВ: Уважаема госпожо председател, обръщам се към всички към Вас, господин министър, или не искате да разберете моя въпрос, или се правите, че не разбирате. Тогава директно Ви питам може ли паметник на културата, който е обявен

от 26-членна комисия, където има достатъчно авторитети, които да кажат, че това е паметник на културата, представяйки всички необходими документи, да се обяви за нищожен заради – подчертавам – заради това, че не министрите в предходните министерства, а определени служители не са си свършили работата, както и при последната заповед на министър Рашидов, само за това, че някой от администрацията не е обявил решението или заповедта на министъра в „Държавен вестник“, това значи ли, че това не е паметник на културата? Аз не мога да разбера и Вие като министър трябва да отговорите на този въпрос: това паметник на културата ли е или оставяте съдиите да кажат, пак повтарям, само защото някой чиновник не си е свършил работата, а Вие същия този чиновник го изпратихте да защитава интересите на държавата и на Министерството на културата на заседанието на Върховния административен съд. Доколкото знам от Вашата заместничка, сте изпратили юрисконсултката, която за мен е точно човекът, който не си е свършил работата и при едната, и при втората заповед. Намирам това за умишлено от страна на Министерството на културата. Затова Ви питам, Вие смятате, ли че няма да носите някаква отговорност, ако този паметник на културата бъде унищожен пред очите ни?

МИНИСТЪР ПЕТЪР СТОЯНОВИЧ: Дами и господа! Влизаме, господин Велчев, в един спор, който не мога да разбера. За да може един обект да се превърне в паметник на културата, той трябва да отговаря на определени критерии и да мине през определен ред, за да бъде признат за такъв. В правовата държава това е начинът, по който става, а не самоволно или с декрет – повече от ясно. В момента Върховният административен на нашата държава се е произнесъл по един казус много ясно. С това решение е нищожна заповедта за обявяване за паметник на културата на летище Божурище.

КРАСИМИР ВЕЛЧЕВ: Ами издайте нова заповед, господин министър. Това не значи, че не е паметник на културата, това искам да кажа.

МИНИСТЪР ПЕТЪР СТОЯНОВИЧ: Дали е паметник на културата, ще стане ясно, когато се извърви евентуално новият път. Проблемът в момента е в българското Народно събрание, тъй като, доколкото разбрах, с голямо мнозинство е гласувана тази анкетна комисия. в момента, в който тя се произнесе, аз вече мога да го поема като ресорно министерство.

КРАСИМИР ВЕЛЧЕВ: Извинявайте, ама не мога да не попитам какво става, ако се разруши този паметник? Или Вас не Ви интересува това нещо, не е Ваша отговорността, така да го разбирам. Защото са откраднати вратите на хангарите, казах го на предишно заседание, една врата тежи три тона и половина, 12 врати ги няма. Не може да се оправдаем с циганите. Добре, какво правим? Досега беше обявено и се знаеше, че има статут на паметник на културата, водеха се дела. Но министерството нищо не направи. Ако умишлено се срине сега от собствениците този паметник на културата, значи после ще кажем, парламентът виновен, министри виновни. Добре, оставете го, все едно че не съм ви питал нищо. Благодаря.